

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ разом з ілюстр. додатком „Неділя“ вносять:

на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
„ місячно — „ 85 „
для заграниччя 15 рублів або 24 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі газет Л. Горовица в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ:

у вівторок, четвер, суботу і неділю.

Реданция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куда всі дописи адресувати належить. — Бюро редакцій отворене щодня від 8. рано до 8. вечором.

І ще раз згода поміж Русинами а Волохами на Буковині.

III.

Чи Русини бунтівники і ворохобники? — „Widerliches Coquettiren mit dem Polenthum in Galizien“.

Що то значить ширити несупокій і ворохобню? Кождий знає, що се річ така, котра підпадає під деякі параграфи устави карної. Коли-б отже Русини народовці були такі завзятуці бунтівники і ворохобники, як їх представляють Волохи, то очевидно жаден з них не виходив би ніколи з криміналу на світ Божий, а газета наша „Буковина“ була-б що хвиля конфіскована, а прецінь не було ані одного такого випадку хотьби на лік, щоб Русин народовець задля того ввійшов в колізію з відповідними параграфами устави карної, щоб „Буковина“ наша була конфіскована. Але берім річ в більшій шім того слова значіню, скажім, що то підбурюване і підюджуване ведуть Русини народовці лиш в такій малій мірі, що не можуть їх досягнути параграфи устави карної. В такім разі просимо доконечно подати нам бодай факта: де, коли, против кого підбурювали Русини нарід. Фактів таких ані одного панове ті не подають, бо очевидно не можуть; вони сами видять, що як би хотіли щось певного подати, то не остоять ся, бо все, що скажуть, покаже ся неправдою; вони

проте кидають лиш на всі боки порожні слова в тій надії, що прецінь найде ся хтось, що повірить їм на слово. І так читаємо пр. і в названім числі „Buk. Post“ ось що: „Вона (зн. „Буковина“), що палає найгорячішою ненавистю против Волохів, нападає їх виливаючи свою ідь в кождім своїм рядочку, вона, що маючи перед очима ледви застигле тіло покійного митрополита, кидає ся без пам'яті на покійника, що ледви розстав ся з житєм“... Ну, кличемо всіх чесних людей на свідків, і просимо показати нам хоть один рядочок „Буковини“, до котрого можна-б віднести оттаке обвинувачене; самі-ж заявляем тут ще раз, що від смерті бл. п. митрополита Мораря Андрієвича „Буковина“ ніколи не виступала против Волохів агресивно, т. зн. ніколи не починала якоїсь сварки, тільки завсїгда (т. зн. кілька разів) лиш боронила ся перед напастями волохских газет, як ось і тепер примушена відпирати напасть „Buk. Post“. Просимо отже о факта!

Ще одно таке голословне твердження читаємо в ч. 277-ім сеї газети: „Все, говорить ся там, що єї („Буковини“) не до шмиги, і то без розбору, чи німецьке, чи жидівське, чи румунське, чи романюльсько-руське, кидаєсь у неї до одного горшка, і обсипуєсь простакою напастею, клеветою, підозріванем“. І знов таки просимо о конкретні факта. Ми певні, що

нам ніколи жадного і найменшого такого факта не пропущено-б плазом, коли-б були якісь такі факти; але їх нема, їх не наводить „Buk. Post“ ані жадна иньша волохская газета, а завсїгда лише просто напастує ся нас такими голословними твердженнями. Нам завсїгда тяжко було вдумати ся в тоту льогіку і псіхіку товпи, що свого часу кричала: расни, расни Го! Аж тепер, коли ми самі напшли ся в подібнім незавиднім положеню, розуміємо єї і видимо ясно, що напевно розпняли-б і нас, коли-б могли, коли-б ми не стояли під охороною австрійских законів.

Оттак обговорили ми подрїбно всі закиди Волохів против Русинів народовців. Тяжкі вони, такі тяжкі, що коли-б дало ся доглянути хоть тїнь їх, Русини народовці не могли-б свобідно рухати ся. Брак австрійского патріотизму, брак льяльности, ворохобня — се не жарти. Лиш одна хиба, що все се сказано просто на вітер, без найменшої підстави. Не дивно проте, що тяжка бомба, вимірена против груди рускої, відбила ся о невинну і сильну своїм патріотизмом і любовю до рідного краю і до держави грудь з такою силою, що торощить тепер того, котрий єї так гарно вицілив. Так воно, так: чоловік стріляє а Бог кулі носить!

Ба, ще не все, ще одну річ закидують Волохи завсїгда Русинам народовцям, а кладуть вони єї трохи не на рів-

Вік наших письменників.

— 0 —

Хто у нас найстарший віком письменник? Панько Омелькович Куліш. Родив ся ще 8. серпня 1819 року, значить: Куліш уже 77-літній старець. Коли числити єго літературну діяльність від 1843 року, то вже тому два роки минуло цілих 50 літ, як він працює у нашій літературі. І саме в 50-літні роковини своєї літературної діяльності видав Куліш у Женеві спорий новий збірник своїх поезій п. з. Дзвін. Чому-ж імя старенького Куліша не згадує ся тепер з такою пошаною, як би такий довголітний, вельми таланотивий робітник на ниві народній заслугував? Чому в 50-літні роковини єго літературної діяльності — так рідкі роковини у наших письменників! — Українці-Русини не пошановали Куліша ювілеєм? Годі було. Коли-б Куліш на старість не був величав насилья і деспотизму, коли-б не погорджав ковацтвом та гайдамаччиною, не бив поклонів перед такими московскими царями, котрі на те не заслугують, не ненавидів науки і літератури нашої, не обкидав болотом пам'яті Шевченка, не показував взагалі так багато безсильної, старечої злоби — Українці-Русини не забули би великих заслуг Куліша, прости-

ли-б єму багато промахів і вдарили би чолом перед таким довголітним робітником; — а так... годі було.

І доживає так Куліш свого віку без тої загальної симпатії, якою би певно тішив ся, коли би не поневіряв ідеалів народних. Він же талант великий, він же й Українцем доси є, бо й доси пише по українськи. Віддячуючись за старечу злобу Кулішеву байдужністю, письменники наші про него мовчать. Та як і говорити письменникам про него, коли він у своїм песимізмі всіх має за сліпих і пустослових?

До Тараса за річку Ахерон шле питанє:

Кому-ж я передам, коханий брате,
Твоє добро съвяте, над всі скарби ба-

Собакам, чи вовкам, чи людям безго-

Тим язикам лихим, калікам кривомовим,
Письменникам сліпим і пустословим?..*)

Добро съвяте с. є. поезію високу, многодумну, переняту Кулішем по Шевченку, не має він уже кому передати... Чи справді у нас такі негідні наслідники Шевченка? Ні; так же він єсть, але Куліш песиміст на старість. Все-ж він віком своїм Нестор наших живучих письменників.

*) Гл. „Дзвін“, 25.

Дивно складаєть ся, що жінка Куліша, Олександра (Ганна Барвінок), письменниця у нас одна з перших, — також найстарша віком поміж нашими літератками. Она родила ся 23-го квітня 1828 року, отже їй тепер уже 68-ий рік.

Виходить, що Куліш зі своєю женою то у нас найстарша родина літератська, що не відцурала ся своєї мови. Як би то гарно було, як би єю поважну родину, з котрою звязаних стілько і гарних споминів з пів сотні минувших літ, обгортала тепер загальна симпатія! Ганна Барвінок тішить ся нею, тільки чоловікови єї не прощають вельмих памфлетів. Може пристрасти затихнуть в часом — і ми доживемо часу, коли з гордостію вказувати- мемо на се подружжє, прощаючи Кулішеви похибки, а памятаючи тільки заслуги єго і жінки для літератури. Коли-б сей час не був далекий!

Другим найстаршим письменником нашим — маю на думці тільки живучих — то Іван Гушалевиц, знаний всім ще з 40-их років в творів, писаних в нашій мові, знаний відтак тисячам учеників львівської рускої гімназії яко улюблений, добросердечний катихит. Він родив ся 4. грудня 1823 р., отже єму вже 72 роки. Коли буде мова про розбуджене галицької Руси,

ні із зрадою державною, а то нашу Polenfreundlichkeit, наше „безупинне і обридливне залицяне до Поляків в Галичині („stetes und widerliches Coquetieren mit dem Polenthum in Galizien“). Припустім, що се правда, так що-ж в тім за гріх? Та-ж галицкі Поляки належать до австрійської держави, та-ж порозуміне Русинів з Поляками в Галичині годі назвати порозумінням, а Русинів із ворогами австрійської держави, та-ж після звістної теорії бр. Мустаці про згоду народів в наслідок австрійського їх патріотизму так навіть мусіло-б бути. „Однакова любов до династії і до держави палає в грудях обох народів, тота сама віра (додаємо: в Галичині—католицка) лучить їх нерозлучно. На тій самій землі родились вони і родять ся, однакові (?) звичаї і обичаї, так вони ростуть. І чи-ж може кому удати ся Русинів і Поляків перемінити в ворожих собі братів? Ні, ніколи!“ — кликнули-б ми mutatis mutandis разом з „Buk. Post.“ і пригадали-б тим панам їх власні слова. І справді, які би ми були щасливі, коли-б могли вже тепер про відносини Русинів і Поляків в Галичині оттаке сказати. Пожаль ся Боже, зовсім так воно ще не є, і довго ще, здає ся, не буде, так само, як на наш превеликий жаль ще багато переплине води в Прутї, нім жежи Русинами а Волохами на Буковині прийде до якогось порозуміння.

Та не в тім хіба, скажуть нам панове Волохи, що галицкі Русини наближують ся до Поляків, бо „за витворенєм між Русинами в Галичині партії прихильної Полякам багато промовляє“, але відки Русини буковинські приходять до того бути прихильними Полякам? „Іх безупинне обридливне залицяне до Поляків в Галичині є безнастанний тревалий удар на ціле населене краю, без ріжниць народности, котрий годі мовчки зносити“, — кричить „Buk. Post.“ Припустім знов, що панове Волохи в праві, що залицяне Русинів буковинських до галицких Поляків рівняє ся просто зраді державній, в такім разі повинні Волохи, коли хочуть робити другим закиди, хоть самі бути чисті від подібного закиду, а то ми на підставі виво-

дів кількох черновецьких газет, як Bukowiner Nachrichten, Bukowinaer Rundschau, Gazeta polska в послідних днях могли-б Волохам так само сказати: „Ваше безупинне обридливне залицяне до Гогенварта і его клубу в Відні є безнастанний тревалий удар на ціле населене краю, без ріжниць народности, котрий годі мовчки зносити!“ На се, ми знаємо, відповідь у них готова; що попови вільно, то дякови за-сі, — та ми не робимо їм з того закиду, номимо того, що той союз їх з Гогенвартом дав ся нам добре в знаки; звістнє, кождий шукає собі союзників, де може, і щасливий, коли їх найде. І ми самі чули-б ся справді дуже щасливими, коли-б нашли для наших руских справ такого могучого союзника в польскім клубі, як Волохи в клубі Гогенварта, та на жаль, хоть „Buk. Post.“ се вже таки зовсім на певно твердить, ми того не можемо сказати. Може бути, що теоретично взявши, польскій клуб нам прихильнійший ніж Гогенварт з своїм клубом, але се не мало доси жадних практичних для нас наслідків на Буковині. Та-ж „за підмогою віденьського польского клубу ради державної удало ся вам для деяких ваших прихильників вижебрати висші публичні становища“ — кличе „Buk. Post.“ На се звиваємо ми польскій клуб на свідка, аби ствердити, що се неправда, що се така сама проста видумка „Buk. Post.“, як все инше у неї. Ми тут цілком отверто заявляєм, що з нашими жаданями звертали ся завжди лише до австрійського правительства, до австрійських міністрів — більше до нікого, і дістали від австрійського правительства одного члена в Раді шкільній краєвій і одного референта тамже а заразом інспектора для руских шкіл на Буковині — і поки що більше нічого. І оті два здобутки наші панам Волохам не дають спати. Вони хотіли-б, щоб і австрійське правительство з нами так поступало, як вони поступають, а що найважнійше, хотіли-б до висших публичних становищ не допустити ані одного Русина — се ми виразно читаємо із зневажливого тону („вижебрати“) сеї їх

замітки, се ми виразно бачимо в тім факті, що Волохи маючи в Виділі краєвій і в гр. прав. консисторії спроможність вислати яко заступників до найвисшої шкільної власті по одному Волохови і по одному Русинови, вислали завжди лиш по два Волохи. Ім дивно, що правительство надолужило заподіяну нам Волохами кривду і іменувало также одного Русина членом Ради шк. кр. Ім дивно, бо де-ж хто чував, щоб Русин мав мати голос в Раді шкільній краєвій? Правда, він там один на дванайцять, але таки є. І за сю зичливість маємо ми бути їм вдячні? За се їх любити? Але мовчїм, бо жадати свого доброго права, се у них ворохобня, нельояльність, брак патріотизму і т. д.

Отже знов таки показує ся, що — хотьби ми сего і не уважали за жаден гріх — нема жадного залицяня буковинських Русинів до галицких Поляків. Просимо зрештою о певні факти.

Дрібні вісти.

Чернівці, дня 16. вересня 1895. р.

Перенесенє. Директор гр. прав. гімназії в Сучаві, Стефан Драчинський, перенесений до гімназії Разумовского в третій дільниці у Відні.

Конкурс розписаний на посаду надчителя двокласової народної школи в Кліводині з рускою викладовою мовою. Речинєць до 1-го жовтня с. и.

Бук. краса Рада шкільна заказала черновецькій міській Раді шкільній допускати неплатних т. зв. Probecandidaten і Probecandidatinnen по зложєню кваліфікаційного іспиту до дальшої неплатної практики. Де-ж потрібно учительських сил, там належить оскувати місця платних учителів помічних. Сям закінчено вже раз безправне визискуване окінчених питомців семинарських, котре лише в Чернівцях, а більше нігде не було, а натомість буде більше платних учителів.

Рада міста Львова рішила дати 100 зр. підмоги для інтернату св. Йосафа при учительській семінарії у Львові.

Австро-угорський банк підвищив стопу процентову для векслів на п'ять, для позичок на державні ноти і заставні листи на п'ять і половину, а для иньших цінних паперів на шість зр. від сотки.

его імя все згадають з вдячністю. Якою-ж симпатією він знов тішив би ся тепер і яко письменник, коли би твори свої був писав. так як в 40-их роках, і дальше в народній мові! Були би его всі знали і цінили, бо твори его не щоденні; а тимчасом він — разом з иньшими своїми ровесниками — стратив віру у самостійний розвій України-Руси, покинув народну мову, а тепер его твори не вчисляють ні до нашої ні до російської літератури, бо не написані ні нашою ні російською мовою. „Особую русскую литературу“ — як кавав Пірін — витворили москвофільські письменники, жертви російської пропаганди, і з тою літературою ніхто не числить ся, ніхто до неї не признає ся. Українці-Русини стали байдужі до Куліша за его зневажанє славної бувальщини, а до Гупшалевища за его відступ від народної мови. Метить ся опінія народу на тих, що нарід зневажають, тяжше, як би їм здавало ся. Не може й праця їх і талант, коли они не йдуть в користь своему народови, коли не опирають ся на своїм ріднім ґрунті. А нам шкода, велика шкода кождого таланту, кождої сили, хочої до праці! Кілько-ж ми значних талантів стратили? Хто тому винен? Що нам робити, щоби не тратити й на будуче?... Нехай собі кождий сам відповість на ті питання.

Зі старших наших письменників живуть на славу і хосен народови ще оті письменники, у котрих уже 50 літ життя або давно минуло, або минає.

З черги найстарший віком є Яків Іванович Щоголів, котрий родив ся 1824 року; отже має 71 літ. Він обходив сего року 50-літній ювілей своєї літературної діяльности і досі не покинув пера. Поезії его стрічаємо часто в *Зорі*.

Відтак по Щоголеві віком найстарший Данило Мордовців; родив ся 6. грудня 1830. р., має 65 літ. — По нїм іде Буковинець Ізидор Воробкевич з віком 59 літ (родив ся 5. мая 1836 року); велика літературна діяльність містить ся у тім, не так то й дуже глибокім віку буковинського многозаслуженого патріота.

Від него лише о кілька місяців молодший єсть діяльний від трицяти кількох літ, щирий патріот український Олександр Як. Кониський, котрого прекрасне оповіданє: „В день сьвятої волі“ появило ся в попередних числах *Буковини*. Великого поважання зазнає імя сего патріота так на Україні як і в австрійській Русі.

Від Кониського о два роки молодший Іван Нечуй Левіцький (13. падолиста 1838 р.) — тепер ему 57 літ.

Корнило Устианович має 56 літ (1839 р.), Михайло Старіцький 55 (родив ся 1840 р.), Марко Кропивницький 54 (1841 р.), Іван Тобилевич (Карпенко-Карий) 50 літ (14. вересня 1845 р.). Кілько літ Панасови Мирному, що замовк від якогось часу на превелику шкоду для нашої літератури, годі дізнати ся з історії літератури.

Нижше 50 літ мають Григор. Бораковский — 49 літ. Ольга Косачева (Олена Пчілка) 43 роки; Григорій Цеглиньский 42 роки; Наталя Кобринська 40 літ; Іванови Франкови пішло на 40-ий; Володимир Масляк 37; Юлія Шнайдер Німентовска має 33; Василь Чайченко 32; Мусій Школиченко 31 літ.

*

Тут, звістнє, не перечислені всі наші письменники і люди науки; та нема під рукою метрик старших письменників, а про молодших ще пора згадувати. Хоч до речі сказати-б можна, що молодих, починаючих письменників, або й таких, що вже „фірму“ потроха собі виробили, в австрійській Русі — коли почислити — зовсім не меньше, як на Україні, і то немало-важних талантів. Аби лиш більше читачів, аби охота до книжок, аби меньша скупість в піддержуваню видавничого руху, а письменники є і будуть. Між нашим народом таланти

Посольський мандат з більшої посілости Станіславів-Товмач зложив дотепершній посол Станіслав Ціньський.

До народної школи в Чернівцях при уряді палати краю записалося з початком сього шкільного року до I-ої класи 186 хлопців, до II-ої 134, до III-ї 153, до IV-ої 184, до V-ої 55, разом 712 хлопців. Після народности є 334 Німців (між ними 273 жидів), 192 Поляків, 161 Русинів, 21 Волохів, 3 Чехи, 1 Магар. В тій школі вчать один надучитель і 8 учителів.

Убийство. Оногди вечером прийшов якийсь вояк з 24. полку піхоти і наймив візника Венямина Сіґаля до Винник, звідки мав привезти свого пана. По 10-тій годині вечером, коли приїхали до села Курович, ударив вояк недалеко коршми візника кілька разів по голові і копнув его так, що той непритомний упав з воза, а сам вояк хопив віжки, затаїв коні і утік. По хвили надійшли селяни, занесли непритомного до коршми, де за хвилю скінчив жите. Пустили ся в пошуку за вояком, однак не здогнали его, бо недалеко від коршми вийшла лаше коні привязані мотузом до дерева, але вже подушені. За убійником заряджено слідство.

З багатством до гробу. З Монахова, столиці баварської, доносять, що оногди зложено там до гробу жінку богача Біркеля з брильянтами вартости 45.000 марок (27.000 зр.). Не дивниця, що в останніх часах було в Німеччині кільканайцять випадків нарушеня гробів. Якись злодії розкопали гроб і повитягали труп в шукаючи за багатствами, а не знайшовши нічого, полишали тіла порозкидані на землі.

Нещасливий випадок. 12-літній хлопець селянина Петра Івануца в Молодієві грав ся в стрільбою так нещасливо, що вистрел пішов ему в груди і его тяжко ранив.

Заміна домовин. В Мєрані помер недавно якийсь російський генерал з Риги; в тім самім часі померла там і пані Г., капіталістка з Берліна, а єї тілні останки вислали на телеграфічне жадане крєвних до Берліна. Перед кількома днями мав відбутися похорон пані Г. Але яке було здивоване крєвних, коли при отворєню домовини побачили в ній трупа російського генерала в мундурі! По довшій телеграфічній кореспонденції виказало ся, що тілні останки пані Г. вислали через помилку до Риги, де єї похоронено з військовими почестями.

Намірене самоубійство цілої родини. Дня 11-го с. м. о 5-ій год. рано знайшли залізничні робітники на шинях залізної дороги цигана Антона Терешкову, его жінку і троє дїтїй, котрі очікували надїждяючого потягу. Терешкова рїшив задля нужди вмерти wraz з цілою родиною. На щастє ще успїли робітники родину врятувати.

великі, та нема кому їх видобути на верх, підтримати, заохотити. А они-ж становлять славу народу!

*

На Буковині, як се помітили умні люди, руска інтелїгенція, вихована під чужими впливами, майже не знає рускої літератури; попит на книжки ніякий, або дуже незначний. Чи багато Буковинців знає твори тих письменників, що я їх вчислив повисше? Певно, що мало хто. Правда, що трудно їх роздобути, та як би була охота до читаня, то один за другим доминав би ся книжок, а тоді можна би видавати цілі бібліотеки — давнїших і новїших творів. Самих творів Кониського, як би їх видати разом, навбиралось би (певно сказати годї) з кільканайцять томів. А хто знає давнїші писаня Кониського? Давнїших видавництв не дістанеш і молоде покоління тільки з чутки знає літературу 60-их та 70-их років. З тої самої причини і давнїші твори Ів. Воробкевича мало знані. А він працював в кількадесяткох видавництвах!

А от ще приклад. Буковинська Русь горда на свого соловія, Юрія Федьковича — і мав бути на кого горда! Вже небагом буде десять літ від его смерти — а чи спромогли

Охорона очей. Директор першої клініки для очей в загальнім шпиталі у Відні, проф. Ернест Фухс, взяв собі за темат до одной з своїх розправ розслїди над охороною людських очей, при чім звернув свою увагу й на вплив електричного сьвітла. Передовсім заняв ся проф. Фухс „охранними окулярами“ і пересвідчив ся, що загал вважає зелену барву спеціально здоровою для очей і тому захвалює ся людям з ослаблєними очима перебуванє в просторах з переважно зеленою барвою. На тій самій засаді припорувають зелені охоронні дашки і надто зеленюваті і білофіолетові окуляри. Се переконанє так дуже було вкорєнено ся, що попередник проф. Фухса, проф. Арльт, казав лавки в своїй викладовій салї помалювати зеленою барвою. Сегоднїшні розслїди дали цілком противні результати. Звєстно, що кожде фарбованє скло втомляє один нерв очної ткани більшє як иньші, і тому ті улягають скоршому зужитю як другі. Синї і зелені скла впливають шкідливо на очі. Найраціональнїшим було би уживанє таких охоронних окулярів, котрі однаково ослаблюють враженє всяких промінь сьвітла. Найбільше надають ся для того сїрі або перекисчені скла.

Корона англїйської королеви зроблена з брильянтів, взятих з старої корони, і дорогих камєнів, котрі дала сама королева, іменю смарагдів, рубїнів і сафірів. Найгарнїшим камєнем є уміщений в середині брильянтового хрєста славний рубїн, котрого дон Педро дарував Едвардови I-ому Страшному. Корона англїйської королеви є найтяжшим і найневигіднїшим діядємом з всїх, які взагалї європейскї монархи носили. Она окрашена окрім великого рубїна і сафірів, 26 меньшими сафірами, 11 смарагдами, 4 меньшими рубїнами, 1363 брильянтами, 1273 дьяментами, 4 більшими а 273 меньшими черлами.

Для зарібку. В цирку в Барсельонї продукував ся недавно дикий чоловік, котрий визначав ся дикуо тварєю, покритою цілком волосєм, цілковитим браком убраня і якимись страшними викриками. Публика подивляла того дикого чоловіка, а французскї газети посвєчали ему цілі статї. Але дехто не довїряв ему і вкінци таки показало ся, що то не дикий чоловік, а урядник мїський, котрий свій мундур і уряд хотїв замінити за вигіднїший.

Нужда міністрів. Француский Figaro пише, що бит французского міністра, котрий не має власного маєтку, зовсім не є сьвітлий і завидний, як би то на око здавало ся. Француский міністер ако такий побірає річно 60.000 франків, а яке сенатор чи посол 9000 фр. З того він видає річно: на одержанє повозу 10.000 фр., чотири великі обїди 4800 фр., десять звичайних привять 6000 фр., два бенкету 7000 фр., туалета жінки 8000 фр., на добродїйні цілі 7500 фр., кошта подорожий 3000 фр., на заступленє его

між виборцями 3300 фр., на приватне помешканє 2500 фр. (Приватне помешканє кождїй міністер мусить мати, бо не знає ані дня ані годизи, коли перестанє буги міністром.) На дрібні видатки свого „старшого“ сина 2400 фр. (Міністер завжди має старшого сина). Лишає ся отже на одержанє газдівства, вихованє дїтїй і свої приватні видатки тільки 14.500 франків. А хоча жити відповідно свому станови, не можна з того нічого заощадити. Один з міністрів сказав: „кождїй шеф державних магазинів стоїть під тим взглядом лишє як ми, бо жїє спокійнїше і газети его не натягають як нас“. Иньший знов міністер заборонив свому синові ходити до рєставрації, щоб не сказали: „Слухайте, заплатім синові міністра обїд“. Тепершній посол Альфонс Гумберг сказав: „Я не є на стілько багатим, щоб мїг стати ся міністром, бо жив бим у вічній боязни, що колись не зможу свому фірманови заплатити склянку пива“.

З бук. краюї Ради шкільної. На засїданю з дня 11-го с. м. вибрано комісію з пїягох членів для обради закону о регуляції платнї учителів; рішено справу географічних карт; ухвалєно, що інспектор має сам рішати рекурси протїв кар за непосиланє дїтїй до школи; відкинено просьбу громади Илотєшти о запровадженє волоскої викладової мови замїсть рускої; рішено дати учителям вказівку що-до їх політичного відношеня; іменовано молодшу учительку Розу Каган сталою учителькою, помічну учительку Аннє Весловську провізаричною учителькою, провізаричну молодшу учительку Веронїку Телїман стабілізовано — всі в Серєті; молодшу учительку Софію Молодіцку перенєсно з Глїбоки до Серєту; іменовано учителя Стєфана Панасїєго надучителем в Бергомєті; гімназїальнїй учитель др. Рудольф Дєволицкий одержав титул гімназїального профєсора; гімназїальнї профєсори Іван Скобельський, Леопольд Швайгер і Володїслав Кочинський одержали першїй, др. Альфред Павлічек і др. Герман Руми другий, а Віктор Прєліч четвєртїй пятїлітнїй додаток; такий самий додаток призначено дальше профєсорови при учительскїй семінарїї Ілїї Луца, учителяви при школі вправ Василєви Цоппа і учителькам Анїї Копац і Люїзї Тарабанович; уч. Атанасїй Зазонтї в Роїчи одержав першїй, молодша учителька в Роїши Євгєнія Хотїнчак другий, а учителька у Вишњици Адольфіна Стратїйчук третїй пятїлітнїй додаток.

Коли їли і їдять обїд? Час обїдний не бунїколи певний. І так в чотирнаїцятї віці французскї королї сїдали до обїду о 8-їй год. зраня, а лягали спати о 8-їй год. вечєром. Пізнїше був принєс: Вставай о 5-їй, їд ж обїд о 9-їй, вечєрю о 5-їй, лягай спати о 9-їй год., а будєш жити 99 літ. За часів Генрика IV-го і Людовика XIV. сїдали до обїду о 11-їй рано, за Людовика XV. о 2-їй і так було аж до часів революції, коли то яко час обїду запровадженю 6-тє год. пополуднї. — В Англїї за часів Генрика VIII. сїдали о 7-їй рано, а обїдали о 10-їй год. перєд полуднем. За королеви Єлєсавети, коли то вусник твердої солонини і склянка пива становили звичайне снїданє найбільших дворових дам — їли обїд о 11-їй перєд полуднем, а вечерю між 5-ою і 6-ю год. пополуднї; тепєр же в тім часі сїдають там до обїду. — В Індїях обїдають аж по заходї сонця. — У нас до часів революції обїдали о 12-їй год. в полудне, а пізнїше змінєно час обїду, як кому вигідно. Але найліпша рада що-до поря обїдної така: Богатїй нехай сїдає до обїду, коли голодний, а бідний, коли має що їсти.

Протїв сухїт. Нова сировиця Генєуєвского лікаря, проф. Маралїано має в деяких випадках дуже помагати. Але дося проф. Маралїано не оголосив, як він одержує той лічничий плин. Знають лишє те, що через плеканє сухїтничих пругнїв одержує надзвичайно сильну культуру їх, котру щїнить коням і ослам, щоб в них видобути вкінци плин, котрого уживає до ліченя сухїтників. Коли легкї дуже нарушенї, лїк Маралїаного не помає, але де сухоти ще не розвїнули ся сильно, коли іменно тепло тіла не перєступило 38° Ц., там его плин показує ся помічним. — Так судять італїйскї ученї лікари.

ся буковинскї Русини дати наклад на комплетне виданє творів свого соловія? Як би у нас більше амбіції народної, то тисяч, два тисячі Русинів буковинських скинулось би по лєвови, або зібрало дрібними датками таку суму — а вже впорядчик творів Федьковича найшов би ся і видав їх. Тут же на Буковині і селянство заможнїше, як в Галичині; інтелїгенція наша повинна дбати, щоб и селяни були сьвідомі, почували свою гордість народну, як Чехи, і бодай дрібними лептами скидались на народні цілі.

Тепєр, коли що-раз більшє розбуджує ся руский рух на Буковині, дбаймо о підтримуванє щиро-руських видавництв. Хто за нас будє журити ся, як ми самї не пожуриємось? А роботи так багато, так багато! де не глянь, всюди придаєть би сьвідомий народний робїтник! Звідки-ж їх вятї? Помалу настануть. А тепєр хто лиш чує себе Русином, нехай на других не спускає ся, тільки сам в імя Боже бере ся до роботи для добра народу!

*

ТЕЛЕГРАМИ „БУКОВИНИ“

Софія, 16. вересня. Македонський журнал „Право“ доносить: Відділ повстанців башибожуків сплюндрував і підпалив місцевість Обідум. Полонених коло Неврекопу повстанців мучено або їм голови відтято. 13 люда мучено на наказ Валіса горячими щипцями, а потім їх живих законано. „Право“ уважає то за пімсту Турків на Болгарах за їх плундроване дня 26-го серпня с. р.

Париж, 16. вересня. Поліція сконстатувала, що замах на Ротшільда не вийшов від анархістів, а від соціальних демократів, котрі в той спосіб хотіли пімстити ся на Ротшільді яко президенті північної залізниці за віддалене робітників підозріних о соціалізм.

Передплатників, котрі в доручуваню „Буковини“ добачать якусь неправильність або котрим не достає якого числа, просимо се зараз подавати нам до відомости. Реклямація бракуючих чисел увільнена від оплати порта.

Ціни збіжа і других продуктів.

Дня 16. вересня 1895.

	Львів.	Чернівці.
Пшениця . . . від 7.— до 7.35	від 6.80 до 6.90	
Жито . . . „ 6.— „ 6.45	„ 5.90 „ 6.—	
Ячмінь . . . „ 5.25 „ 5.75	„ 5.50 „ 6.—	
Овес . . . „ 5.— „ 5.30	„ 4.70 „ 4.80	
Ріпак . . . „ 8.50 „ 8.80	„ 8.25 „ 8.50	
Горох . . . „ 6.— „ 9.—	„ 5.25 „ 6.—	
Вика . . . „ 5.80 „ 6.20	„ — „ —	
Льнянка . . . „ — „ —	„ — „ —	
Біб . . . „ — „ —	„ — „ —	
Бобик . . . „ 5.— „ 5.25	„ 4.75 „ 5.—	
Гречка . . . „ — „ —	„ — „ —	
Конюшина черв. „ 45.— „ 48.—	„ — „ —	
Конюшина біла „ 45.— „ 55.—	„ 43.— „ 50.—	
Конюш. шведск. „ 35.— „ 40.—	„ — „ —	
Кмни . . . „ — „ —	„ — „ —	
Аниж . . . „ — „ —	„ — „ —	
Кукуруза . . . „ 6.— „ 6.25	„ 5.60 „ 5.70	
Хміль — до — зр. за кильо у Львові, оковита за 10.000 літрів	14.25—14.75.	

ПРАВДА

ВІСТНИК

політики, науки і письменства, виходить двічі в місяць по ціні на рік 4 зр. пів року 2 зр., на чверть року 1 зр.
У Львові, улица Академічна, ч. 8.

Чума горілчана.

Сумна історія для перестороги і науки бідним і багатим, старим і молодим переповів і тверезим руским читальникам присвятив Омелян Попович. Книжка ся має 80 сторін і коштує 20 кр., поштою 25 кр.

КНИГАРНЯ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА

у Львові, улица Академічна ч. 8,

продає слідуючі книжки:

	зр. кр.
Юрій Федькович. Повісти і оповідана	— 20
Михайло Старицький. В темряві, драма	— 20
Вас. Чайченко. Твори прозаїчні ч. I. 80 кр. ч. II. 50 кр. ч. III	— 80
— Книга казок, поезії часть II.	— 60
— Під хмарним небом, поезії ч. I.	1 —
Тарас Шевченко. „Кобзар“ 2 томи 4-50 зр., з пересилкою	5 —
— Кобзар для дітей	— 20
Мих. Коцюбинський. „Хо“, оповідане	— 10
Левенко. Пани і люди, повість	— 80
— Салдатський розрух	— 10
Герінгі-Герасимович. Що то є господарність	— 20
Осип Маковей. Поезії	— 20
— „Оферма“ — новеля	— 10
К. Т. Подоленко. За громаду, хроніка	— 20
Іван Франко. Жіноча неволя в руских піснях народних	— 35
— Без праці, оповідане	— 20
— Лис Микита Гетого	— 50
— Украдене щасте, драма	— 30
Уманець і Спілка. Словар російсько-український ч. I. і II. по	2 50
І. Баштовий. Українство на літературних повах з Московщиною	— 50
Ом. Партицький. Провідні ідеї в письмах Тар. Шевченка	— 35
Вас. Ріленко. „Лігенія в Таврії“, драма	— 30
Записки Товариства імени Шевченка ч. I., II., III., IV., V. і VI. по	1 20
Ю. Кенан. Сибір ч. I. II.	1 20
Кирило Студинський. Лірники, студія	— 20
— Пересторога	1 —
Василь Щурат. Пісня про Родянда	— 50
Леся Українка і Макс. Ставинський. Книга пісень Г. Гейне	— 80
— На крилах пісень, збірник поезій	— 60
Павло Граб. Збірник поезій ч. I.	— 20
— З чужого поля, переклади ч. I.	— 20
Др. Огоновський: Історія рускої літератури II. 3 зр., III. ч. I і 2 — 4 зр., IV. 1 зр., а том I.	3 —
— Studien auf dem Gebiete der ruth. Sprache	1 50
Куліш. Шекспірові твори перекл. ч. I.	1 —
— Чорна Рада, повість	— 80
Іван Нечуй. Повісти і оповідана	— 30
— Сьвітогляд українського народа	— 30
— Кайдашева сім'я, повість	— 50
— Навіжена, повість	— 20
— Над чорним морем, повість	— 90
— Хмари, повість	1 50
— Причепя, повість	1 50
— Микола Джери, повість	— 80
— Поміж ворогами	— 50
— Попались	— 10

ЛІТЕРАТУРНЕ ТОВАРИСТВО „РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях,

улица Петровича число 2,

має на складі:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодіжи, міщан і селян, редаговану Омеляном Поповичем року 1886, 1887., 1888., 1889., 1890., 1891., 1892 1893., 1894., по 1 зл. 20 кр. за рочник, а всі 9 разом за 9 зр.

3 пересилкою поштовою 9 зр. 30 кр.

„ДНІСТЕР“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові,

улица Валова ч. 11,

засноване на підставі концесії ц. к. міністерства справ внутрішніх з дня 9. грудня 1891. р. ч. 22751, розпочало свою діяльність дня 15. н. ст. вересня 1892 р.

„Дністер“, опертий на засаді взаїмности своїх членів, обезпечає всяке майно движиме і недвижимо против шкідливого впливу вогню під найприступнішими умовами і почислює можливо найнижчі премії.

Всякі шкоди ліквідують ся і виплачують ся сейчас по пожарі.

Зголошення о уділені агенції в місцевостях, де нема агенції „Дністра“, приймають ся.

СИЛА КНИЖКИ

або

о просвіті народній.

Під таким заголовком вийшла брошура в Чернівцях

написана

учителем Дарієм Цігуляком.

Ціна 25 кр., з пересилкою 27 кр. — Замовляти можна в редакції „Буковини“.

Вийшов

МОЛИТВЕННИК

виданий „Просвітою“

в народній мові, великий, обіймаючий 640 сторін друку, найповніший зі всіх таких Молитвенників.

Молитвенник сей містить в собі: I.) Молитви щоденні ранні і вечірні. II.) З Богослуження церковного, іменно: а) з Вечерні. б) з Повечерниці малої, в) з Повечерниці великої, г) з Утрені, д) Літургія св. Іоана Золотоустого, е) Молитви з часі св. Літургії. III. Тайни покаяння і пресв. Евхаристії. IV. Молитви для різного віку, стану і в різних потребах V. Молитви в часі великого посту. VI. Молитви на празники а) Господські, б) Богородичні, в) Святих VII.) Молитви сполучені з відпустами, VIII.) Акафист до а) Ісуса Христа, б) Пресв. Богородиці в) св. Отця Николая. IX.) Молебні до пресв. Богородиці. X.) Тропарі, кондаки, богородичні і прокимени а) недільні, б) щоденні, в) на празники Господські, Богородичні і Святих, г) на деякі потреби. XI.) Коляди і інші пісні церковні. XII.) Місяцослов цілого року.

Сей молитвенник дістати можна в канцелярії товариства „Просвіта“ і в книгарні Ставропігійській і перепл. заведеню Мих. Спозарского по таких цінах:

1) Молитвенник брошурований — зр.	70 кр.
2) оправлений на-пів в полотно з одвітними відтисками	— „ 90 „
3) оправлений цілов полотно з золоченими і відтисками	1 „ 10 „
4) оправлений як під 3) з додатком золочених берегів	1 „ 30 „
5) оправлений на-пів в шкіру з золоченими і відтисками	1 „ 10 „
6) оправлений ціло в шкіру з золоченими і відтисками	1 „ 60 „
7) оправлений як під 6) з додатком золотих берегів	1 „ 80 „

Замовляючи поодинокі Молитвенники звольте прислати на оплату пошти 20 кр.

Альбум заслужених Русинів.

Ціна 70 кр.